

รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา*
STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT MODEL IN THE DIGITAL AGE OF SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION IN
CHACHOENGSAO PROVINCE

ณัฐพล พุกชาสวย์*, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ

Nuttapon Phurksasuy*, Sowwanee Sikkhabandit, Panya Theerawithayalert

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Graduate School, North Bangkok University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: nuttapon.swk@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และ 3) ทดลองใช้และประเมินรูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบประเมิน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล พบว่า ปัญหาการบันทึกประวัตินักเรียนลงในระบบมีความคลาดเคลื่อน ไม่ครบถ้วน และเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดผู้รับผิดชอบดูแลงานกิจการนักเรียน ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก และขาดการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการ 2) รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านงานทะเบียน 2) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย และ 4) ด้านสัมพันธ์ชุมชน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีการขับเคลื่อนการบริหารงาน ประกอบด้วย การวางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุง และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ครูมีทักษะและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกิจการของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารงานกิจการนักเรียน, ยุคดิจิทัล, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

Abstract

This research aims to develop a digital age student affairs management model for the Office of the Private Education Commission in Chachoengsao Province. This mixed-method research was divided into three phases: 1) To study the components of student affairs management in the digital age. The informants included nine experts, who were purposively selected. The tools used were interviews and content analysis. 2) To create a digital age student affairs management model. The informants included three experts, who were purposively selected. The tools used were interviews and content analysis. and 3) to trial and evaluate the model. The informants included 20 school administrators and stakeholders, who were purposively selected. The tools used were assessment forms. The statistics used included means and standard deviations. The results revealed that: 1) The study of the components of student affairs management in the digital age revealed problems in recording student histories in the system, which were inaccurate, incomplete, and frequently changed; a lack of responsible persons overseeing student affairs; and a lack of cooperation from parents and external agencies. and lack of technology to help in management 2) The student affairs management model in the digital age consists of 4 main components: 1) Records work 2) Student development activities 3) Welfare and safety and 4) Community relations, each component drives management, including planning, implementation, inspection and improvement. and 3) The results of the model trial found that teachers have skills and behaviors in using information technology to manage student affairs at a high level. And the results of the model evaluation found that the model is most appropriate, useful and feasible.

Keywords: Model, Student Affairs Management, Digital, Under the office of the Private Education Commission in Chachoengsao Province

บทนำ

ในยุคปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทย ประเทศไทยกำลังเผชิญกับยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งนำมาซึ่งเครื่องมือทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน และสื่อออนไลน์ สิ่งเหล่านี้ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของเยาวชน และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยเฉพาะในช่วงห้าปีที่ผ่านมา มีการสะท้อนถึงแนวโน้มการถดถอยของคุณภาพการศึกษาของไทยอย่างต่อเนื่อง (สภาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์, 2560) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาที่จะให้ผู้เรียนมีคุณภาพนั้นยึดหลักว่า ทุกคน

มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตรา 24 ระบุว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ และเป็นจุดหมายไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ระบบการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญในการพัฒนาคนไทยทุกคนเป็นอันดับแรก ดังนั้นรัฐต้องจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญรอบด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ ส่งเสริมให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลให้ประเทศชาติพัฒนาเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

จากผลการวิจัยหลายสถาบัน ยังพบว่า ปัญหางานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ยังมีปัญหาขาดการดำเนินงานที่มีคุณภาพทั้งด้านการบริหารจัดการและการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน สอดคล้องกับ อรสา ทรงศรี ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหาร กิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ผลการวิจัยตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติและการมีส่วนร่วมอยู่ระดับปานกลาง ซึ่งมีข้อเสนอแนะให้นำรูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนไปประยุกต์ใช้สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษานั้น แสดงให้เห็นว่าในการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการอย่างแท้จริง (อรสา ทรงศรี, 2558) ประกอบกับ อติศักดิ์ กำแพงคำ ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการงานกิจการนักเรียน พบว่า ปัญหาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ได้แก่ 1) ผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพ งานไม่เป็น ระบบตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน 2) ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานกิจการนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามขอบข่ายหน้าที่งานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน 3) ครูขาดการตระหนักถึงการปฏิบัติงาน กิจการนักเรียนอย่างจริงจัง ปฏิบัติงานล่าช้า 4) ครูขาดประสบการณ์การปฏิบัติงาน และ 5) ครูขาดการศึกษา ดูงานกิจการ นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยสรุปแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย 1) ขาดความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย 2) ขาดการดำเนินงานที่มีคุณภาพทั้งด้านการบริหารจัดการและการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 3) การดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพ งานไม่เป็นระบบ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 4) ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานกิจการนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์การปฏิบัติงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ (อติศักดิ์ กำแพงคำ, 2561)

งานกิจการนักเรียนจึงเป็นอีกหนึ่งภาระงานที่สำคัญ ที่ใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่บริการจัดการดูแล และให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนการบริหารงานให้เป็นขั้นตอนชัดเจน เพื่อเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนได้อย่าง ถูกต้องครบถ้วน รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาผู้เรียนตามความต้องการของแต่ละบุคคล พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย ส่งเสริมการจัดกิจกรรมในโรงเรียนให้เกิดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถปรับตัวให้ดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสถานะของสังคมไทย และสังคมโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารบางส่วนยังขาดทักษะในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ หรือการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดนโยบายหรือกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการพัฒนางานกิจการนักเรียนให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล และขาดทักษะด้านการใช้ระบบหรือการสร้างนวัตกรรมเครื่องมือดิจิทัล เพื่อรองรับงานกิจการนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพทั้งกับนักเรียนและสถานศึกษา โดยยึดหลักการบริหารคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยพัฒนาด้านธุรกิจมากขึ้น โดยเฉพาะสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราที่เป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมมาก มีระบบเศรษฐกิจที่ดี มีแหล่งสถานประกอบการ และมีพืชผลทางเกษตรมาก รวมถึงมีสถานศึกษาทุกระดับและมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้รูปแบบเดิม ไม่มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและกิจกรรมของการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนศึกษาในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียน เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนโรงเรียนกอนแก้วพิทยาคม โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา โรงเรียนการท่ามาหาหินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ (อนุสรณ์วันเด็กแห่งชาติ ปี 2537) โรงเรียนศรีวรการ โรงเรียนดัดดรุณี โรงเรียนบางปะกงบวรวิทยายน โรงเรียนผาณิตวิทยา โรงเรียนบางคล้าพิทยาคม และโรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) การใช้ภาษา (Wording) โครงสร้างและรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ (Structure & Format) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับวัตถุประสงค์ (Index of The item-Objective Congruence: IOC) ใช้เกณฑ์ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงและเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยนัดหมายเข้าพบกลุ่มผู้บริหารเพื่อขอสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ใช้เวลาประมาณ 30 นาที วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำนวน 3 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง และ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 20 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความเหมาะสม (Suitability) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและกิจกรรมของการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนศึกษาในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักในงานกิจการนักเรียน จำนวน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านงานระเบียบ (งานสำมะโนนักเรียน งานรับและลงทะเบียนนักเรียน การแบ่งกลุ่มแบ่งชั้นเรียน) องค์ประกอบที่ 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (งานกิจกรรมนักเรียน งานวินัยและความประพฤติ นักเรียน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร การปฐมนิเทศ การบริการสอนซ่อมเสริม) องค์ประกอบที่ 3 ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย (งานบริการและสวัสดิการนักเรียน การจัดหาทุนการศึกษา การบริการเรื่องอาหารกลางวัน บริการสุขภาพอนามัย บริการหอพัก) และองค์ประกอบที่ 4 ด้านสัมพันธ์ชุมชน (งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน งานโครงการพิเศษและการบริการชุมชน) สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า มีปัญหาเรื่อง การบันทึกประวัตินักเรียนลงในระบบนักเรียนที่ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อน ไม่ครบถ้วน และเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดผู้รับผิดชอบดูแลงานกิจการนักเรียน ผู้ปกครองไม่ทราบกฎระเบียบของโรงเรียน ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก ควรใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการ เช่น Google Classroom Line Application Zoom Meeting และ Facebook

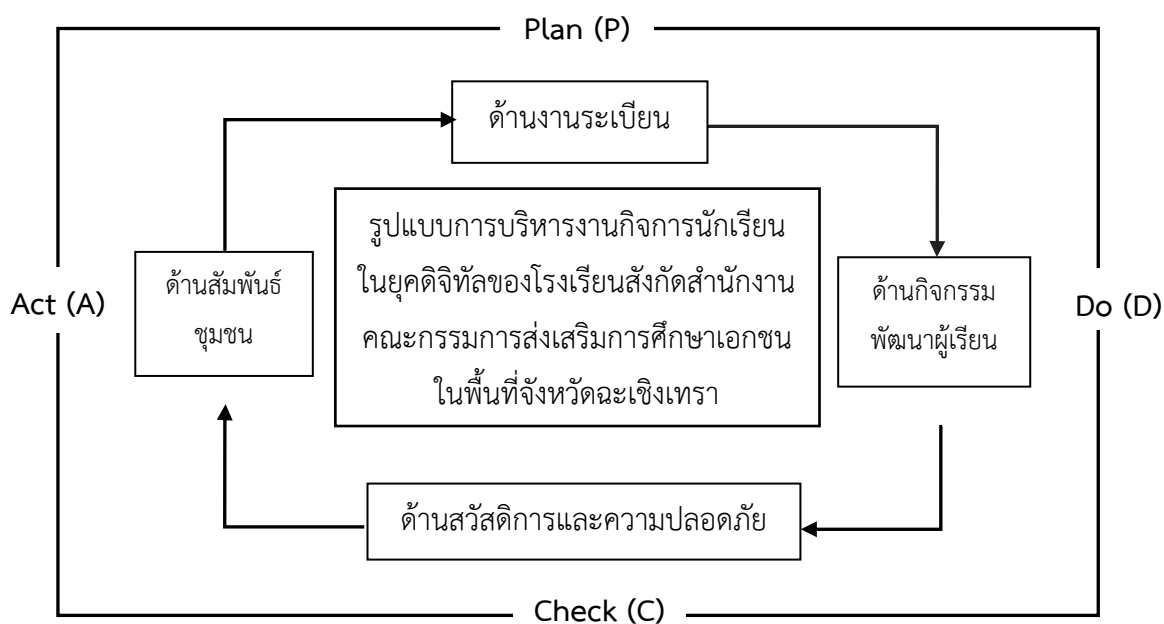
2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านงานระเบียบ การบริหารด้านการวางแผน โดยใช้ ระบบ e-Registration หรือระบบจัดการนักเรียนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (เช่น SGS MIS) การปฏิบัติ โดยดำเนินการรับสมัครและลงทะเบียนออนไลน์ผ่านเว็บไซต์หรือแอป การตรวจสอบ โดยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในฐานข้อมูลกลาง (Data Center) และการปรับปรุง โดยปรับปรุงระบบระเบียบสู่ระบบที่ใช้เทคโนโลยีพื้นฐานผ่านอินเทอร์เน็ต Cloud-based system หรือพัฒนา Dashboard ติดตามจำนวนนักเรียนแบบ Real-time 2) องค์ประกอบด้านงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การบริหารด้านการวางแผน โดยการวางแผนกิจกรรมโดยใช้ Google Workspace / Microsoft Teams หรือออกแบบกิจกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ (เช่น Kahoot Canva EDU) การปฏิบัติโดยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผ่านระบบ e-Learning/LMS (Moodle, LearnOBEC) การตรวจสอบ โดยใช้แบบประเมินออนไลน์ เช่น Google Form/Microsoft Form การปรับปรุง โดยปรับกิจกรรมให้เหมาะกับพฤติกรรมผู้เรียนบนโลกดิจิทัลและสร้างฐานข้อมูลกิจกรรมย้อนหลังเพื่อการวางแผนรอบหน้า 3) องค์ประกอบด้านสวัสดิการนักเรียนและความปลอดภัย การบริหารด้านการวางแผน โดยวางแผนจัดสวัสดิการด้วยระบบบริหารจัดการทุน อาหาร สุขภาพแบบดิจิทัล การปฏิบัติโดยใช้แอปลงทะเบียนอาหารกลางวันผ่าน QR Code หรือการเก็บประวัติสุขภาพออนไลน์ การตรวจสอบโดยตรวจสอบปริมาณอาหารและคุณภาพผ่าน Dashboard และติดตามข้อมูลสุขภาพนักเรียนผ่านระบบฐานข้อมูล การปรับปรุง โดยปรับปรุงบริการให้เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลนักเรียนและผู้ปกครอง และ 4) องค์ประกอบด้านสัมพันธ์ชุมชน การบริหารด้านการวางแผน โดยวางแผนจัดแนะแนว โครงการพิเศษผ่าน Webinar Zoom Facebook Live การปฏิบัติ โดยจัด

โครงการร่วมกับชุมชนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ (เช่น LINE OA Google Meet) การตรวจสอบ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เพื่อประเมินความพึงพอใจของชุมชน การปรับปรุง โดยพัฒนาเครือข่ายออนไลน์กับชุมชน เช่น Web Portal สำหรับการมีส่วนร่วม

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูมีทักษะและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกิจการของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินรูปแบบ พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักในงานกิจการนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านงานระเบียบ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย และด้านสัมพันธ์ชุมชน โดยใช้หลักการบริหารแบบ PDCA มาใช้บริหารร่วมกับองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน โดยใช้รูปแบบการบริหารแบบดั้งเดิม ผสมผสานกับนวัตกรรมดิจิทัลครอบคลุม การบริหารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT-Based Management) การบริหารแบบมีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และการบริหารแบบยืดหยุ่น (Flexible) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและกิจกรรมของการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนศึกษาในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักในงานกิจการนักเรียน จำนวน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านงานระเบียบ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย และด้านสัมพันธ์ชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียน คือ 1) งานวางแผนกิจการนักเรียน 2) งานบริหารกิจการนักเรียน 3) งานส่งเสริมประชาธิปไตย 4) งานส่งเสริมพัฒนาวิสัย คุณธรรม จริยธรรม 5) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 6) งานติดตามประเมินผล ในส่วนที่แตกต่างกัน คือ ขอบข่ายงานกิจการนักเรียนนี้มีงานส่งเสริมประชาธิปไตย และงานติดตามประเมินผล เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างกว่า (ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2566)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเทคโนโลยีและความต้องการของสังคม โดยใช้รูปแบบ การบริหารแบบดั้งเดิม ผสมผสานกับนวัตกรรมดิจิทัลครอบคลุม การบริหารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT-Based Management) การบริหารแบบมีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และการบริหารแบบยืดหยุ่น (Flexible) ในภารกิจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานระเบียบ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย และด้านสัมพันธ์ชุมชน โดยใช้หลักการบริหารที่นิยมใช้กันมากและประสบความสำเร็จ คือ การบริหารแบบครบวงจรของเดมมิ่ง (PDCA) มาบริหารร่วมกับภารกิจทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรียา สายสว่าง ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ พบว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้ (วรียา สายสว่าง, 2566) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา เลิศคลัง ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงาน ในด้านการวางแผน และด้านการติดตามประเมินผล สอดคล้องกับรูปแบบการบริหารแบบ PDCA (ยุทธนา เลิศคลัง, 2565)

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูมีทักษะและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกิจการของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการทดลองรูปแบบนี้สามารถเข้าถึงได้เฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์สื่อสารทาง

ออนไลน์ได้ ซึ่งในด้านการปฏิบัติจริงทางโรงเรียนอาจต้องมีคู่มือแนะนำให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้และทดลองใช้งาน เพื่อเสริมสร้างช่องทางให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนามากยิ่งขึ้น รวมถึงการสนับสนุนทางงบประมาณ จากทางโรงเรียนเนื่องจากการใช้ระบบดิจิทัล และระบบออนไลน์เข้ามาใช้อาจมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Santiago, M. ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กันของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียน พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย แต่ปัญหาของการทำงานร่วมกัน ก็คือ การขาดนวัตกรรมองค์กร ความร่วมมือประสานงานกันในการตัดสินใจหรือการวางนโยบายต่าง ๆ ซึ่งอาจ ส่งผลเสียต่อการพัฒนานักเรียน ดังนั้น ในการปฏิบัติงานทั้งสองฝ่ายจึงควรร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน (Santiago, M., 2010)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ว่า การศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล พบว่า ปัญหาการบันทึกประวัตินักเรียนลงในระบบนักเรียนข้อมูลมีความคลาดเคลื่อน ไม่ครบถ้วน และเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดผู้รับผิดชอบดูแลงานกิจการนักเรียน ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก และขาดการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการ 2) รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านงานระเบียบ 2) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย และ 4) ด้านสัมพันธ์ชุมชน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีการขับเคลื่อนการบริหารงาน ประกอบด้วย การวางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุง และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ครูมีทักษะและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารกิจการของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในการนำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปประยุกต์ใช้สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา และสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรนำองค์ประกอบด้านงานระเบียบ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสวัสดิการและความปลอดภัย และด้านสัมพันธ์ชุมชน ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานกิจการนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาควรนำองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน ทั้ง 4 องค์ประกอบ ไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียน เพื่อจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา และควรศึกษากลยุทธ์ในการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูล สนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราและโรงเรียนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ผดุงศักดิ์ ระภาณุสิทธิ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2566). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น, 5(4), 39-56.
- ยุทธนา เลิศคลัง. (2565). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วริยา สายสว่าง. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์. (2560). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ใน สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อดิศักดิ์ กำแพงคำ. (2561). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรสา ทรงศรี. (2558). รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Santiago, M. (2010). "The Relationship between Mental Models and Learning and Collaboration among Academic and Student Affairs Deans in Puerto Rican Undergraduate Programs". In ProQuest LLC, Doctor of Philosophy Dissertation in Education. Walden University.